

Umeå kommun 2016-02-04

KS-2015/01015

Regeringsdepartementet
Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar avseende Europeiska kommissionens förslag COM(2015) 614/2 till meddelande om cirkulär ekonomi, dnr M2015/04155/mm

Bakgrund

Miljö- och energidepartementet har i en remiss bjudit in Umeå kommun att lämna synpunkter på Europeiska kommissionens förslag (COM (2015) 614/2) till meddelande om cirkulär ekonomi M2015/04155/M samt förändring av sex avfallsdirektiv, ramdirektivet 2008/98/EG.

I förslaget om EUs handlingsplan för cirkulär ekonomi samlas åtgärder för ett mer kretsloppsorienterat samhälle med syfte att skapa ett mer resurseffektivt Europa, där värdet av produkter, material och resurser tillvaratas så länge som möjligt, och uppkomsten av avfall minimeras. Handlingsplanen är ett viktigt bidrag till EU:s ansträngningar att utveckla en hållbar, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi. Förändringen av ramdirektivet 2008/98/EG, som innefattar sex olika avfallsdirektiv syftar till att öka möjligheterna för återanvändning och återvinning av avfall, minska andelen avfall som går till deponi och utöka producentansvaret. Förändringen syftar också till att anpassa definitioner och harmonisera direktiven mellan varandra och till den nya handlingsplanen om cirkulär ekonomi.

Meddelande om cirkulär ekonomi

Umeå kommun ser det som positivt att en handlingsplan för cirkulär ekonomi tas fram vad gäller förebyggande, återanvändning och återvinning av olika avfallstyper inom EU. Det lämnade meddelandet kan bidra till ett mer resurseffektivt Europa, men dess innehåll på över femtio åtgärder hade vunnit på en tydligare prioritering. Störst tyngd borde där ges till åtgärder för mer giftfria kretslopp d.v.s. mindre farliga ämnen i produkter.

Förslag till revidering av sex avfallsdirektiv

Generella kommentarer

Revideringen av ramdirektivet 2008/98/EG om avfall är ett viktigt steg i arbetet för att uppnå målet om ett resurseffektivt EU och innebär en likriktning av alla avfallsdirektiv vilket möjliggör en bättre implementering. Umeå kommuns Avfallsplan som sträcker sig fram till år 2020 utgår från Avfallstrappans intentioner varför vi anser att det är viktigt med ett ökat fokus på förebyggande av avfall och därefter på återvinning i olika former.

Ramdirektivet bör åtföljas av en reviderad produktlagstiftning ex. med avseende på ekodesign och miljömärkning, inklusive mål för återvinningsbara produkter och andelen återvunnet material i nya produkter. Detta skulle möjliggöra tydligare krav på producenterna för deras produkter när de en dag blir avfall.

Kommunerna har en tydlig och naturlig roll i en resurseffektiv insamling av allt hushållsavfall, inklusive förpackningsavfall, och säkerställer en hög miljö- och samhällsnytta. När det gäller att öka kvaliteten på avfallet som samlas in kan den lättast säkras genom hushållens källsortering och en kommunal insamling, antingen i egen regi eller via entreprenörer. Kommunerna utgör den naturliga länken mellan medborgarna och återvinningen.

Det är positivt att kriterier för "end of waste" och biprodukter ses över, d.v.s. när ett avfall upphör att vara avfall. Det kan gälla generellt och för olika användningsområden eller för särskilda avfallsströmmar som exempelvis olika askor eller slagger.

När det gäller biprodukter ställer miljöbalken strängare krav än redan befintligt avfallsdirektiv avseende hälso- och miljöaspekter vid nyttjandet. En förutsättning för klassificering av många avfallstyper "Raw material initiativ" som biprodukt i Sverige är att aktuell användning är hälso- och miljömässigt godtagbar samt inte strider mot lag eller annan författning. Med en hälso- och miljömässigt godtagbar användning följer rimligtvis att det för användningen inte ska följa några beaktansvärda risker för människors hälsa och miljön. Totalhalter (jämfört med Naturvårdsverkets kriterier för avfall i anläggningsändamål och KM-MKM) och verkliga halter i lakvatten får därför stor betydelse för en bedömning om återanvändning kan vara godtagbar. Här spelar även Sveriges miljömål om bl. a. Giffri miljö, Levande sjöar och vattendrag och God bebyggd miljö in.

Även om direktiven ändras krävs troligen även ändringar i bl.a. miljöbalken och i miljöprövningsförordningen ifall återanvändning och återvinning av avfall ska kunna

underlättas eller tillåtas öka i Sverige i framtiden. Det kommer även sannolikt att innebära ytterligare arbetsbörda för prövande myndigheter såsom kommuner, Länsstyrelser och domstolar.

Ramdirektivet 2008/98/EG om avfall – KOM(2015)595 slutlig

Det vore önskvärt med en särskild definition av uttrycket "municipal waste" eftersom olika mål för återvinning etc. knyts till detta begrepp, och definitionen måste utgå från avfallens uppkomst och sammansättning.

Kommunens roll och ansvar för avfall bör tydliggöras, liksom förhållandet till producentansvarssystemet och kommunernas önskan om dess integrering i det övriga hushållsavfallssystemet, åtminstone när det gäller insamling.

Det är viktigt att miljöbalkens princip om förorenarens betalningsansvar fullföljs. Föreslagen artikel 8a behöver därför kompletteras så att ansvaret avser kostnader för alla produkter som sätts på marknaden samt även omhändertagande av avfall från en produkt som inte samlats in separat, utan istället hamnat i kommunens avfallshantering för hushållsavfall.

I artikel 11 finns nya mål för "förberedelse för återanvändning" och "återvinning". Att identifiera omfattningen av det förstnämnda kommer att bli mycket svårt och således blir målet svårt att följa upp. Istället borde fastställas mål för återvinning av "icke-farligt avfall som inte är hushållsavfall", en stor avfallskategori där tydliga mål i dagsläget saknas. Komplettering av regler kring kontroll och uppföljning av detta avfall behövs också.

Artikel 11 bör också kompletteras med nya regleringar gällande vad/vilka halter de återanvända/återvunna materialen får innehålla när det gäller ämnen/substanser som kan medföra risk för människor eller miljö. Det bör också tas fram mätmetoder/testmetoder etc för att garantera att återvunna material uppfyller dessa fastställda kriterier. Giftfria kretslopp är en förutsättning för resurseffektiv och cirkulär ekonomi.

I artikel 22 bör "kompost" kompletteras med "rötrest" då båda dessa är möjliga slutprodukter i biologiska avfallsbehandlingsprocesser. Det är negativt att förslaget på EU-gemensam definition på matavfall försvunnit ur det slutgiltiga förslaget.

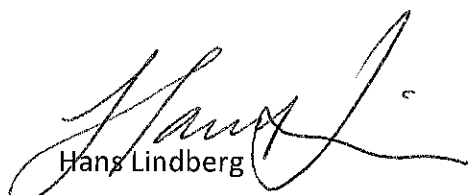
Förpackningsdirektivet 94/62/EG – KOM(2015)596 slutlig

Som en konsekvens av föreslagna insamlingsmål kommer i genomsnitt 25 % av förpackningsavfallet hamna i det kommunalt insamlade hushållsavfallet då det inte förväntas

bli utsorterat. Umeå kommun anser att förslagen kring förpackningar tydligare måste kompletteras med en beskrivning av hur det avfall som inte ryms i återvinningsmålen kommer att omhändertas utifrån reglerna i Avfalls- och Deponeringsdirektivet.

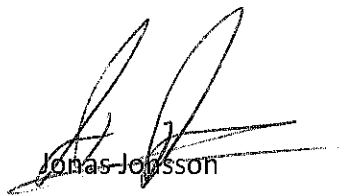
Deponeringsdirektivet 1999/31/EG – KOM(2015)594 slutlig

Umeå kommun anser att förslag för minskad deponering är otillräckligt och bör justeras så att deponeringen ska minskas till 5 % av samtligt uppkommet avfall 2025. Detta mot bakgrund av att deponering är negativt både ur resurssynpunkt och ur dess bidrag med växthusgaser. Umeå kommun anser även att förbränning av avfall är en ändamålsenlig behandlingsmetod för avfall som inte går att förbereda för återanvändning eller kunnat materialåtervinnas. Det är även ett viktigt led för att minska deponering.

Hans Lindberg

Kommunstyrelsens ordförande

Jonas Johansson

Stadsdirektör